

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Pf.II.20.128/2022/8.

A felperes:

(felperes neve) ((lakcím))

A felperes képviselője:

Dr. Szabó Gábor (ügyvéd címe.)

Az alperes:

Állampusztai Országos Büntetés-végrehajtási Intézet ((cím).)

Az alperes képviselője:

(jogtanácsos neve) kamarai jogtanácsos ((cím).)

A per tárgya:

sérelemdíj megfizetése

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Kecskeméti Törvényszék 7.P.21.485/2021/15.

A fellebbezést benyújtó fél, a fellebbezés száma:

alperes; 7.P.21.485/2021/16.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja és az alperes által fizetendő elsőfokú perköltség összegét 222 000 (kettőszázhuszonkettőezer) forintra leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A felek fellebbezési eljárási költség megtérítésére nem kötelesek.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak felhívásra 16 670 (tizenhatezer-hatszázhetven) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket, a fennmaradó 10 210 (tízezerkettőszáztíz) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A tényállás

[1] A felperes az alperesi büntetés-végrehajtási intézetben töltötte szabadságvesztés-büntetését. Ennek 2016. november 2-től 2016. december 31-ig tartó időszakában – több fogvatartottal együtt – olyan zárkában helyezték el, ahol az egy főre eső mozgástér 1,76-2,21 m² között volt.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[2] A felperes módosított keresetében kérte megállapítani, hogy az alperes a 2016. november 2 - 2016. december 21. közötti elhelyezésével megsértette az emberi méltóságát, egyben kérte kötelezni sajnálkozása kifejezésére a jogi képviselőjének küldött levél útján. Perköltséget a csatolt megbízási szerződés és költségfelszámítás alapján igényelt összesen 420 000 forint összegben, utalva a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (a továbbiakban: R.) 2. § (1) bekezdés a) pontjára. Óradíját 18 000 forintban jelölte meg. A kereset előterjesztésével kapcsolatban 10 óra időszükségletet alapulvéve 180 000 forint munkadíjat érvényesített. Tárgyalási díját 60 000 forintban határozta meg. A perben kifejtett egyéb tevékenységével és beadványai elkészítésével összefüggésben – 10 óra figyelembevételével – további 180 000 forintra tartott igényt.

[3] Az alperes ellenkérelmében nem vitatta, hogy a megjelölt időszakban nem biztosított a felperes számára 3 m²-t elérő mozgásteret. A felperes perköltség igényét azonban eltúlzottnak tartotta, annak megállapításakor a R. 3. § (3) bekezdését kérte alkalmazni.

Az elsőfokú ítélet

[4] Az elsőfokú bíróság ítéletében a kereseti kérelemnek megfelelően megállapította a jogsértés tényét. Kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 420 000 Ft perköltséget. Megállapította továbbá, hogy a feljegyzett eljárási illeték az állam terhén marad. Határozatának indokolásában utalt a módosított kereset megalapozottságára. Az alperes perköltségben marasztalása kapcsán a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. § (1) bekezdésére hivatkozott. Összegét a megbízási szerződésben és a költségjegyzékben foglaltakkal egyezően állapította meg, mert azt arányban állónak ítélte a felperesi képviselő kifejtett tevékenységével.

A fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem

[5] Az alperes az elsőfokú bíróság ítélete ellen előterjesztett – pontosított – fellebbezésében annak részbeni megváltoztatását, a terhére megállapított perköltség összegének mérséklését kérte 84 000 Ft-ra a R. 3. § (3) bekezdése alapján. Érvelése szerint akkor is érvényesülnie kell az arányosság követelményének, ha a perköltségre vonatkozóan az ügyfél és az ügyvéd között megállapodás jön létre. Kiemelte: a jogvita nem volt nehéz megítélésű, ezért nem igényelt jelentős munkaidő ráfordítást: részletes bizonyítást nem kellett lefolytatni, elegendő volt a területkimutatást csatolni, amit az alperes bocsátott a bíróság rendelkezésére. Lényegesnek tartotta, hogy az eredeti kereseti kérelem a jogsértés szubjektív szankciójaként sérelemdíj iránti igényt is tartalmazott, azonban a felperes utóbb már csak a jogsértés tényének megállapítását kérte, ami ugyancsak a perköltség mérséklését indokolja. Megítélése szerint sem a per előkészítése, sem annak vitele nem igényelt a felperes részéről különleges szaktudást: a keresetlevél feleslegesen terjengős, hivatkozásai a jogszabályszövegek, kommentárrészek bemásolására, szükségtelen hivatkozásokra szorítkoznak, amelyek kizárólag az elszámolható munkaidő növelését célozzák. A keresetlevél elkészítéséért 48 000 forint munkadíjat tartott indokoltnak. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a perköltség meghatározása során nem alkalmazott mérlegelést, annak összegét automatikusan, a megbízási szerződésben írtak szerint határozta meg, ugyanakkor számítási hibát is vétett. Kifogásolta továbbá, hogy a perköltség a megbízási szerződés alapján teljes egészében a jogi képviselőt illeti.

[6] A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet fellebbezéssel érintett rendelkezésének helybenhagyására irányult. Arra hivatkozott, hogy a fellebbezésben felhozottak új tényelőadásnak minősülnek, miután az alperes sem az ellenkérelmében, sem a tárgyalási nyilatkozatában nem jelezte, hogy a kikötött óra-, illetőleg tárgyalási díjat eltúlzottnak tartja. Véleménye szerint ezért eljárása sérti a jóhiszemű pervitel követelményét is. Hangsúlyozta: az alperes nem igazolta, hogy a fellebbezésében szereplő állítások az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztését követően jutottak a tudomására, emiatt nyilatkozatai hatálytalanok, azokat figyelmen kívül kell hagyni. Álláspontja szerint a javára megítélt perköltség összege nem eltúlzott, az alperes az érveit nem támasztotta alá. Kifejtette: a perköltsége megállapításánál a megbízási szerződésben foglaltakat kell figyelembe venni. Eseti döntésekre hivatkozott annak alátámasztásául, hogy a bíróságok más perekben az általa megjelölt összeget meghaladó óradíjat sem tekintették indokolatlanul magasnak. Úgy vélte, a mérséklésnek nincs megalapozott indoka.

Az ítéltábla döntésének indokai

[7] A fellebbezés részben alapos.

[8] A felperes fellebbezési ellenkérelmében elsődlegesen arra hivatkozva kérte az elsőfokú ítélet fellebbezéssel támadott rendelkezésének helybenhagyását, a fellebbezés indokai új tényelőadásnak, meg nem engedett ellenkérelem-, illetve fellebbezés-változtatásnak minősülnek, ezért érdemben nem vizsgálhatók. Az ítéltábla álláspontja szerint azonban erről nincs szó. Az alperes már az elsőfokú eljárás során, érdemi ellenkérelmében kifogásolta a felperes perköltség igényét, azt indokolatlanul magasnak tartotta, majd valamennyi későbbi beadványában megismételte álláspontját. Tény, hogy nem jelölte meg pontosan, milyen összegű perköltséget vél reálisnak a felperes esetleges pernyertessége esetére, erre vonatkozó

konkrét nyilatkozatot azonban nem is kellett tennie. Az ellenkérelemmel szemben támasztott követelmény ugyanis egyfelől az, hogy megfeleljen a Pp. 199. §-ában részletezett tartalmi kellékeknek, másfelől érdemi védekezés esetén tartalmaznia kell – egyebek mellett – a keresetlevél érdemi részében előadottakra vonatkozó, azt vitató és cáfoló nyilatkozatokat, azok bizonyítékaival együtt. Az alperesnek tehát a felperes jog- és tényállításaira, érveléseire, valamint bizonyítékaira vonatkozó érdemi védekezést kell előterjesztenie. A Pp. hivatkozott rendelkezése nem követeli meg, hogy a felperes perköltségigényét illetően is olyan tartalmú, részletezettségű ellenkérelemmel védekezzen, mint a főkövetelés kapcsán. Elegendő, hogy kifejezze az igényelt perköltség mértékének vitatását, és a bíróság mérlegelésére bízza az összeg meghatározását. Az alperes ugyanis csak az elsőfokú ítélet meghozatalát követően kerül abba a helyzetbe, hogy összecszerűen kifogásolja a perköltséget, hiszen annak a per folyamán felmerült, az elsőfokú bíróság által arányosnak tartott, megítélt összegét az erre vonatkozó ítéleti rendelkezésből ismerheti meg. Ez egyben azt is jelenti, hogy első ízben a fellebbezésében van lehetősége határozott formában vitatni azt. Az, hogy az alperes a fellebbezésében meghatározta az általa elfogadhatónak tartott felperesi ügyvédi munkadíjat és kifejtette álláspontját a perköltség összegét illetően, nem minősül sem új tényelőadásnak, sem ellenkérelme meg nem engedett módosításának: az kizárólag határozott fellebbezési kérelemként és annak – a Pp. 371. § b) és d) pontjában megkövetelt – indokolásaként értelmezhető. Fogalmilag kizárt tehát, hogy az alperes azt megelőzően fejtse ki konkrét ellenérveit a perköltség összegét illetően, hogy tudomással bírna az elsőfokú bíróság döntéséről.

[9] Lényeges emellett, hogy az alperes az ítéltábla Pp. 367. § (1) bekezdése alapján kiadott felhívására pontosította fellebbezését: anélkül részletezte a megítélt perköltségre vonatkozó kifogásait, hogy új tényt állított volna, amit a bíróság köteles figyelmen kívül hagyni. Mindezek alapján a felperes fellebbezési ellenkérelmében tévesen hivatkozott a Pp. 373. §-ának és 179. §-ának alkalmazhatóságára. Az ítéltábla egyben megállapította azt is, hogy az alperes által követett eljárás, fellebbezési hivatkozásai nem ellentétesek a Pp. 5. §-ában szabályozott jóhiszeműség elvével. A Pp.-ben biztosított jogával élve terjesztette elő fellebbezését.

[10] Az elsőfokú ítéletben a felperes részére megállapított elsőfokú eljárási költség mértékét vizsgálva az ítéltábla az alábbiakat állapította meg.

[11] A Pp. 80. §-a értelmében a perköltség a félnél - a perben, vagy azt megelőzően - a jog perbeli érvényesítésével okozati összefüggésben és szükségképpen felmerült minden költség, ideértve a bíróság előtt történő megjelenéssel szükségképpen felmerült keresetkiesés is.

[12] A bírósági eljárásban a fél – pernyertessége esetén – a költségei megállapítását kérheti egyrészt a R. 2. §-a alapján, amely esetben a munkadíja és készkiadásai megtérítésére a fél és a képviselője között létrejött ügyvédi megbízási szerződés alapján jogosult, másrészt – ilyen megállapodás hiányában – munkadíjra az R. 3. §-ában foglaltak szerint tarthat igényt. A R. 2. § (2) bekezdése lehetőséget ad a 2. § (1) bekezdés alkalmazásával megállapított munkadíj összegének bíróság általi mérséklésére, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel.

[13] A perbeli esetben a felperes a keresetleveléhez megbízási szerződést és költségfelszámítást csatolt, amelyben megjelölte a per megindításával kapcsolatban felmerült költségeit, munkadíját, ezért a bíróságnak ebből kellett kiindulnia a perköltsége meghatározásánál. Lényeges ugyanakkor, hogy a kereset személyiségi jogsértés megállapítására és objektív jogkövetkezmény alkalmazására irányult, ezért a pertárgyérték az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. tv. (a továbbiakban: Itv.) 39. § (3) bekezdése alapján meg nem határozható, azaz a b) pont értelmében 600 000 forint.

[14] A pernyertes fél perköltségének megállapításakor azonban a pertárgyérték nem kizárólagos szempont. A bírói gyakorlat figyelembe veszi az ügy bonyolultságát és a feleknek a perben kifejtett célszerű és indokolt jogi tevékenységét is (Legfelsőbb Bíróság Gfv.I.32.584/2001., megjelent: BH2003. 473.). Mérlegelendő, hogy a jogi képviselő a perben ténylegesen milyen volumenű, színvonalú munkát végzett és az milyen felkészülést igényelt.

[15] Az ítéltábla a felperes által a megbízási szerződésben megjelölt 18 000 Ft óradíjat a jelenlegi ár- és értékviszonyok között nem találta eltúlzottnak, az a felperes által helyesen hivatkozott bírói gyakorlat szerint is elfogadható, a leszállítására irányuló kérelem alaptalan.

[16] A perköltség számítás alapját képező munkaórák indokoltságát vizsgálva azonban ettől eltérő következtetésre jutott. A keresetlevél elkészítésére megjelölt 10 helyett 7 munkaórát tartott szükségesnek, amelyből 1 munkaóra a pert megelőző ügyfélkonzultáció, 3 a keresetlevél összeállítása, elkészítése, míg további 1-1 az ismételt ügyfélkonzultáció, valamint a keresetlevél ÁNYK rendszeren keresztül történő benyújtása. Az ítéltábla értékelte azt is – amellyről hivatalos tudomással bír –, hogy a felperesi képviselő rendszeresen eljár a perbelivel azonos tárgyú ügyekben, ezáltal ismeri és rendszeresen hivatkozza az irányadó hazai és nemzetközi joggyakorlatot, jogirodalmat, így számára a keresetlevél elkészítése nem igényelt hosszadalmas felkészülést.

[17] A felperes keresetében utalt a Ptk. 2:52. §-ára, a sérelemdíj iránti igényét azonban nem jelölte meg konkrétan, ezért az elsőfokú bíróság az 5. sorszám alatti végzésében felhívta egyfelől annak közlésére, kíván-e, s ha igen, milyen összegű sérelemdíj iránti igényt érvényesíteni, másfelől nevesítenie kellett, melyik személyiségi joga megsértését állítja. A felperes a 6. számú válasziratában úgy nyilatkozott, hogy sérelemdíjra nem tart igényt, és javarészt a kereseti kérelme szerinti tény- és jogállításait megismételve határozta meg, mely személyiségi joga megsértését állítja. A válaszirat elkészítésének időszükségletét 6 munkaórában jelölte meg. Az ítéltábla álláspontja szerint ez eltúlzott, mert a sérelemdíjjal kapcsolatban – erre irányuló követelés hiányában – további érdemi nyilatkozatot nem kellett tennie, az általa megsértettnek tartott személyiségi joga nevesítése kapcsán pedig szükségtelen ismétlésekbe bocsátkozott. Az ítéltábla értékelte azt is, hogy az alperes 4. számú ellenkérelmében tényszerűen nem vitatta a felperes elhelyezésének keresetlevélben előadott körülményeit, a megfelelő mozgástér biztosításának hiányát. Mindezekre figyelemmel a 6. számú válaszirat elkészítésével és benyújtásával összefüggésben az ítéltábla 1 munkaóra elszámlolását tartotta indokoltnak.

[18] A felperes 13. számon újabb válasziratot nyújtott be, amely a korábbi előadásához képest novumot nem tartalmazott, abban javarészt az alkalmazandó jogszabályokat sorolta fel. Erre tekintettel az ítéltábla az elkészítésével kapcsolatban megjelölt 4 helyett 1 munkaórát tartott indokoltnak.

[19] A tárgyalási díjként meghatározott 60 000 Ft – figyelembevételével azt is, hogy a felperesi képviselő külön útiköltséget nem igényelt – elfogadható, annak leszállítása nem indokolt önmagában a tárgyalás viszonylag rövid időtartama miatt.

[20] Összességében megállapítható, hogy a jogvita nem bonyolult megítélésű, a pertárgyérték viszonylag alacsony, a felperesi képviselőnek a kereset elkészítéséhez nem volt szüksége időigényes ténybeli és jogi felkészülésre, a perben nem folyt hosszadalmas, bonyolult bizonyítás, ezért indokolt a megbízási szerződésben megjelölt munkadíj leszállítása. A felperesi képviselő tevékenységével arányban álló munkadíj összege 222 000 Ft, amelyet az ítéltábla összesen 9 munkaóra (9 x 18 000 = 162 000 Ft) és az igényelt tárgyalási munkadíj (60 000 Ft) alapján határozott meg, alkalmazva a R. 2. § (2) bekezdését.

[21] A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel támadott rendelkezését a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, és a felperesnek járó elsőfokú perköltség összegét a rendelkező részben írtak szerint leszállította.

[22] A másodfokú eljárásban a peres felek pernyertességi-pervesztességi aránya között nem volt jelentős különbség, ezért egyik fél sem köteles az ellenérdekű fél részére másodfokú perköltség megtérítésére [Pp. 83. § (2) bekezdés].

[23] A fellebbezési érték 336 000 Ft, amelyhez igazodva – az Itv. 46. § (1) bekezdése alapján – a feljegyzett fellebbezési eljárási illeték 26 880 forint. Az alperes az Itv. 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján személyes illetékmentes, ezért a fellebbezési eljárási illeték viselésére részleges pervesztessége ellenére sem kötelezhető, az ehhez kapcsolódó fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad. A felperes a fellebbezési eljárási illeték pervesztességével arányos részét (38%) a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az államnak felhívásra.

[24] Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (3) bekezdés b) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Szeged, 2022. október 11.

Dr. Kiss Gabriella sk.
a tanács elnöke

Dr. Lengyel Nóra sk.
előadó bíró

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
táblabíró